

En bedre Norgespris

Kontantstøtte som støtter folk, ikke priser

WWF foreslår å erstatte dagens forbruksavhengige Norgespris med en forbruksuavhengig kontantstøtte. Når spotprisen i et prisområde overstiger en politisk fastsatt akseptabel pris, samles differansen i en pott. Potten fordeles til husholdningene i prisområdet med ett grunnbeløp per husholdning og et tillegg per ekstra husholdningsmedlem. Husholdningene betaler fortsatt spotpris for strømmen de bruker, og beholder derfor gevinsten av å spare strøm, flytte forbruk og investere i energieffektivisering eller solceller.

1. Hvorfor dagens Norgespris bør endres

Dagens Norgespris gir husholdninger en strømpris på 40 øre per kWh uten merverdiavgift (50 øre/kWh inkl. mva.). Ordningen gir trygghet mot høye priser, men knytter samtidig støtten direkte til hvor mye strøm husholdningen bruker. Dette påvirker insentivene til energisparing, energieffektivisering og egenproduksjon av kraft, samtidig som det er de mest velstående husholdningene som vil få mest i støtte.

Svekkede prissignaler

Spotprisen forteller oss når tilgangen på kraft er knapp. Når husholdningen skjermes fra prisvariasjoner, svekkes insentivene til å redusere forbruket i dyre timer, flytte forbruk til timer med lavere pris, og til å produsere egen kraft - som fra sol på tak. Det kan gi høyere samlet forbruk, høyere forbrukstopper, og mindre lokal kraftproduksjon. På sikt kan dette øke behovet for ny kraftproduksjon og nettutbygging med høyere kostnader og store naturinngrep.

Mindre energisparing

Når strømmen oppleves som billig uavhengig av markedssituasjonen, blir den økonomiske gevinsten ved å senke temperaturen, redusere oppvarming av unødvendige arealer, eller bruke elektroniske apparater mer effektivt, mindre.

Gjentatte studier har vist at lavere pris på strøm, fører til høyere forbruk, deriblant Ahlvik m.fl. som studerte hvordan finske strømkunder reagerer på en økning i strømprisen¹. Nylig er det publisert flere studier i Norge, hvorav enkelte også ser spesifikt på Norgespris. Skjeflo m.fl. finner en kausal sammenheng mellom økte strømpriser og redusert konsum av strøm², mens Moen m.fl.³ og Melsom & Larsen⁴ finner at Norgespriskunder øker sitt strømkonsum mer enn andre innbyggere i Norge.

Svakere lønnsomhet for energieffektivisering

Investeringer i varmepumper, etterisolering, nye vinduer og andre tiltak lønner seg fordi de reduserer framtidige strømutfgifter. Når prisen subsidieres, reduseres verdien av å spare strøm, som kan føre til at lønnsomme tiltak utsettes eller ikke gjennomføres. Det er spesielt uheldig fordi energieffektivisering både reduserer energibruk og effektopper, og er mye mindre konfliktfylt enn ny kraft- og nettutbygging.

Et tydelig eksempel på at insentivene for energieffektivisering er endret, finner man i salg av varmepumper. Mens våre naboland, samt næringslivet – som ikke har Norgespris, har hatt en betydelig økning i salg av varmepumper, falt salget av luft-til-luft varmepumper med 10 prosent fra 2024 til 2025⁵. Selv etter en kald vinter i 2026, fortsatte fallet fra det lave nivået i 2025⁶

Lavere salg av solceller

For en husholdning med solceller består verdien av produksjonen dels av strøm den slipper å kjøpe, og dels av inntekten fra overskuddsstrøm som selges til nettet. Når kjøpt strøm får en lav, fast pris, faller verdien av egenforbruket. Samtidig vil overskuddsproduksjonen ofte selges i timer med mye sol og lave spotpriser. Kombinasjonen svekker lønnsomheten for husholdningen og kan redusere

¹ Ahlvik, L., Kaariaho, T., Liski, M., & Vehviläinen, I. (2025). *Household-level responses to the European energy crisis*. Toulouse School of Economics. <https://www.tse-fr.eu/sites/default/files/TSE/documents/sem2025/environment/ahlvik.pdf>

² Skjeflo, S., Westberg, N. B., Johansen, B. G., & Halvorsen, B. (2026, April 21). *Watt's fair? Distribution and energy savings in electricity compensation schemes* (SSRN Working Paper No. 6624859). SSRN. <https://doi.org/10.2139/ssrn.6624859>

³ Moen, K. J. V., Lefdal, S., Hofmann, M., & Lindberg, K. B. (2026). *Lower electricity prices, higher demand? The effect of introducing a subsidized flat electricity price to Norwegian households*. IEEE. <https://www.novap.no/uploads/media/6a7aecb3e1acc/lower-electricity-prices-higher-demand-ntnu.pdf>

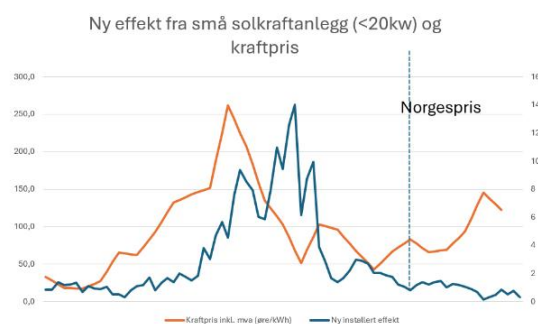
⁴ Melsom, Einar Johan, & Larsen, Tellef Fladmark (2026). Den skjulte strømregningen. <https://hdl.handle.net/11250/5541742>

⁵ Norsk Varmepumpeforening. (2026, 6. februar). *Norgespris bremser salget av varmepumper i boligmarkedet*. <https://www.novap.no/artikler/norgespris-bremser-salget-av-varmepumper-i-boligmarkedet>

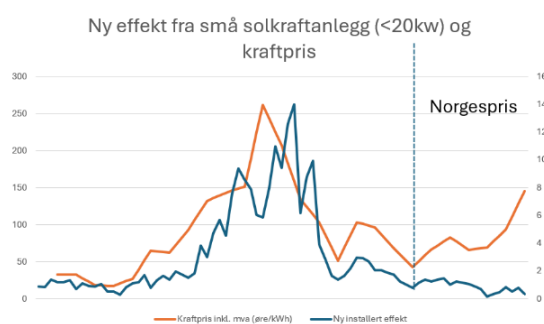
⁶ Norsk Varmepumpeforening. (2026, 23. april). *Kald vinter ga ikke økt salg av varmepumper*. <https://www.novap.no/artikler/kald-vinter-ga-ikke-okt-salg-av-varmepumper>

etterspørselen etter solcelleanlegg, selv om sol på bygg gir ny kraft med begrensede naturinngrep. I Norge gikk salget av små solpaneler ned 90 prosent i årene 2023-2025⁷, og ifølge NVE er vi langt fra å nå målet om 8TWh solkraftproduksjon i 2030⁸.

Figurene under illustrerer hvordan kraftpris og installasjon av små solkraftanlegg (under 20 KW) beveger seg i takt. Figuren til venstre viser variasjonen i sanntid, mens kraftpriser er forskjøvet med 3 måneder i figuren til høyre, for å ta hensyn til at det tar tid fra en husholdning observerer høye strømpriser til man eventuelt har installert solkraftanlegg som respons på prisen.

Figur 1: Kraftpris og ny effekt under 20kW. Månedlig installert effekt i MW. Kraftpris er gjennomsnittlige priser per kvartal, men det er lagt inn en lineær overgang mellom datapunkt for illustrasjon. Tidslinjen starter i januar 2020 og avsluttes i juli 2026. Linjen viser tidspunkt for innføring av Norgespris. Data fra NVE og SSB.

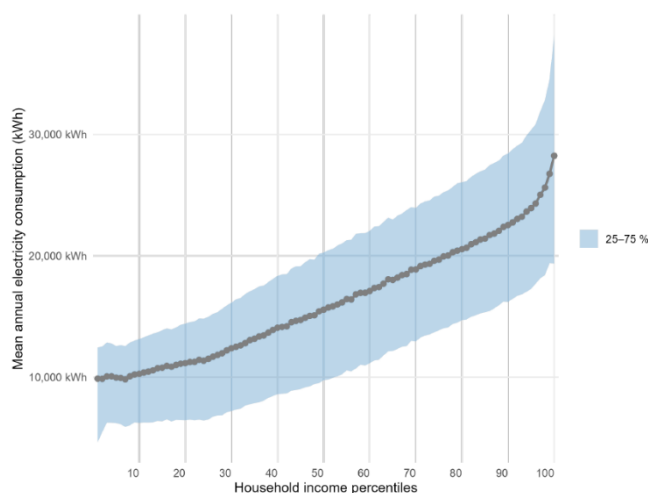
Figur 2: Kraftpris og ny effekt under 20kW. Kraftpriser er forskjøvet med 3 måneder. Månedlig installert effekt i MW. Kraftpris er gjennomsnittlige priser per kvartal, men det er lagt inn en lineær overgang mellom datapunkt for illustrasjon. Tidslinjen starter i januar 2020 og avsluttes i juli 2026. Linjen viser tidspunkt for innføring av Norgespris. Data fra NVE og SSB.

⁷ Markedet stupte etter Norgespris: Solcellespesialisten må gå til rekonstruksjon. (2025, 14. november). Dagens Næringsliv. <https://www.dn.no/energi/markedet-stupte-etter-norgespris-solcellespesialisten-ma-ga-til-rekonstruksjon/2-1-1900764>

⁸ Norges vassdrags- og energidirektorat. (2026). Status og utvikling i kraftsystemet 2025-2030. NVE. <https://www.nve.no/energi/analyser-og-statistikk/status-og-utvikling-i-kraftsystemet/status-og-utvikling-i-kraftsystemet-2025-2030/>

Negativ fordelings effekt

Det er en klar sammenheng mellom inntekt og strømkonsum i Norge. De 10 prosent rikeste husholdningene bruker mellom 2-3 ganger så mye som de 10 prosent fattigste. Når Norgespris gir strømsstøtte som avhenger av hvor mye strøm man bruker, vil mesteparten av utgiftene i ordningen gå til husholdningene med høy inntekt. Denne effekten forsterkes av at det også er en sammenheng mellom det å eie hytte og inntekt, samt hvilket strømforbruk hytten har.

Figur 3: Husholdningsinntekt og strømforbruk i 2020. Hentet fra Skjeflo m.fl.

I tillegg påvirkes fordelings effekten av at det er innbyggere med god inntekt og høy utdanning som i størst grad velger Norgespris. Eksempelvis var det i 2025 langt høyere andel som hadde valgt Norgespris i Oslo Vest sammenliknet med i Oslo Øst⁹.

Mindre insentiv til å flytte forbruk – med konsekvens for kraftbalanse, strømnnett og bedrifter

Siden Norgespris gir en fast pris på strøm uavhengig av hva spotprisen er, tjener folk mindre på å flytte strømforbruket sitt til tidspunkt hvor tilgangen til strøm er god. En naturlig effekt er at man i mindre grad velger å lade elbilen om natten, eller å flytte klesvask og lignende til perioder hvor strømmen er billig, for eksempel i helgene.

Forbruket av strøm varierer mye, både på ulike tidspunkt av døgnet, men og på ulike deler av året. På vinteren brukes det mer strøm enn på sommeren, og det brukes mer strøm på dagtid enn på nattetid. Strømnettet må dimensjoneres etter de timene hvor det brukes mest strøm, også kalt topplasttimene. Det betyr at strømnettet er overdimensjonert store deler av tiden. Når vi flytter forbruk fra tidspunkt hvor det brukes mye strøm, til tidspunkt hvor det brukes lite, jevner vi ut forbruket, og sørger for bedre utnyttelse av nettet. Da reduseres også

⁹ Fornybar Norge. (2025). *Sosiale forskjeller i hvem som velger Norgespris*.

<https://www.fornybarnorge.no/nyheter/2025/sosiale-forskjeller-i-hvem-som-velger-norgespris/>

behovet for mer nett, som ikke bare vil være besparende for staten og innbyggerne, men også for naturen.

Melsom & Larsen finner at det er spesielt i topplasttimene, når strømsystemet er mest presset, at man tydelig ser hvordan Norgespris fører til økt forbruk, som gir store økninger i prisen som bedrifter må betale for strøm. Også en Moen m.fl. finner at strømkunder med Norgespris øker konsumet sitt mye på dagtid, når det allerede er et høyt strømforbruk.

Når vi bruker mer strøm i timene hvor konsumet allerede er høyest, får det konsekvenser for strømsystemet. På sikt kan det både føre til økt behov for kraftproduksjon, og ikke minst mer strømmnett. Økte utgifter til nettutbygging kan gi økt nettleie på sikt, og dermed gjøre strømregningene dyrere.

2. Foreslått ny innretning: Norgespris som kontantstøtte

Forslaget skiller mellom to hensyn som dagens ordning blander sammen: Husholdningene skal få økonomisk trygghet når strømprisene er høye, men strømprisen skal fortsatt signalisere knapphet. Derfor utbetales støtten uavhengig av husholdningens faktiske strømforbruk.

1. **Fastsett en akseptabel strømpris.** Stortinget bestemmer en terskelpris per kWh. Den kan være lik nasjonalt eller variere mellom prisområder, men bør vurderes jevnlig, inflasjonsjusteres og være forutsigbar.
2. **Beregn støttepotten i hvert prisområde.** Når spotprisen overstiger terskelprisen, beregnes differansen mellom spotpris og terskelpris. Differansen multipliseres med forbruket i prisområdet og legges i en månedlig pott.
3. **Fordel potten etter husholdningsstørrelse.** Hver husholdning mottar ett grunnbeløp. I tillegg mottar husholdningen en fast brøkdel av grunnbeløpet for hvert ekstra medlem. Dette tar hensyn til at større husholdninger normalt har høyere nødvendig strømbruk, uten å belønne stort bolig- eller luksusforbruk.
4. **La husholdningen betale spotpris.** Strømregningen følger fortsatt markedsprisen. Kontantstøtten utbetales separat, for eksempel via nettleiefakturaen eller en etablert offentlig utbetalingsløsning.

Beregningsprinsipp

Månedlig pott i prisområdet = summen av positive prisdifferanser mellom spotpris og akseptabel pris, multiplisert med forbruk.

Husholdningens vekt = $1 + \alpha \times (\text{antall husholdningsmedlemmer} - 1)$, der α er tillegget per ekstra medlem. Ved $\alpha = 0,5$ får en husholdning med tre medlemmer en vekt på 2,0: ett grunnbeløp pluss to halve tillegg.

Illustrerende eksempel

Eksempel med grunnbeløp på 1 000 kroner og tillegg på 50 prosent per ekstra medlem		
Husholdning	Vekt	Støtte
1 person	1,0	1 000 kr
2 personer	1,5	1 500 kr
3 personer	2,0	2 000 kr
4 personer	2,5	2 500 kr

Beløpene er kun illustrasjoner. Det avgjørende er at støtten ikke endres når husholdningen bruker én kilowattime mer eller mindre. En husholdning som reduserer forbruket, beholder hele kontantstøtten og sparer samtidig spotprisen på strømmen den ikke bruker. Dermed blir energisparing, energieffektivisering, flytting av forbruk og egen kraftproduksjon mer lønnsomt enn under dagens Norgespris.

2.1 Hvorfor ikke en utbetaling per voksen?

Flere andre forslag til alternative strømstøtteordninger har en innretning hvor alle voksne får et likt beløp, eventuelt kombinert med et støttebeløp per barn. En slik kontantstøtte er også god, og bedre enn dagens Norgesprisordning, men man vil ha en dårligere fordelingseffekt enn en ordning basert på husholdningsstørrelse.

Strømforbruk er ikke lineært. Bor man alene, vil man fremdeles ha behov for strøm til å varme opp rom, varmtvann, elektroniske apparater osv. Om man bor sammen med en partner, vil man ikke nødvendigvis konsumere dobbelt så mye. SSBs oversikt over energiforbruk i husholdningsstørrelser viser at eneboere har et energiforbruk som tilsvarer 73% av energiforbruket til en husholdning med to personer¹⁰.

¹⁰ Statistisk sentralbyrå. Tabell 10574: Elektrisitetsforbruk i husholdninger, etter husholdningstype, statistikkvariabel og år. Statistikkbanken. Hentet 28. september 2026, fra <https://www.ssb.no/statbank/table/10574>

Dersom man gir et likt beløp per voksen, vil den totale potten bli delt på flere personer enn ved en husholdningsbasert ordning. Det vil resultere i at eneboere vil få mindre, og at par vil komme svært godt ut.

2.2 Alternativ modell

En utfordring ved en ordning som er basert på husholdningsstørrelse, er at det ikke nødvendigvis finnes registre på hvor mange som bor i en husholdning. Det kan også være logistikkutfordringer knyttet til utbetaling. Dette burde kunne løses, men det finnes også alternative innretninger hvor problemstillingen omgås, og man beholder store deler av innretningen.

Husholdninger kan støttes gjennom strømvavtalen/nettleien sin, slik det gjøres gjennom Norgesprisordningen i dag. At man utbetaler et grunnbeløp til hver husholdning, er uproblematisk.

Antall voksne som bor på en adresse er ikke nødvendigvis informasjon det offentlige har. Til gjengjeld har man allerede på plass en utbetaling knyttet til barn, nemlig barnetrygden. Det resterende beløpet for strømtøtte kan derfor legges på toppen av barnetrygden, og komme barnefamilier til gode.

En slik innretning vil trolig rent administrativt være lettere å gjennomføre, og vil også ha en akseptabel sosial innretning. Nesten 90% av husholdningene i Norge med lavest inntekt (nederste kvintil) består av eneboere eller aleneforelder med barn ¹¹. Begge disse gruppene vil komme bedre ut med en slik ordning, sammenliknet med en ordning hvor det også gis et tillegg per voksen. Disse husholdningene bruker også en større andel av sin inntekt på strøm, sammenliknet med husholdninger med høyere inntekt.

3. Fordeler ved modellen

- **Bevarer prissignalene:** Husholdningene ser fortsatt kostnaden ved eget forbruk og når strømmen er knapp.
- **Belønner energisparing:** Lavere forbruk gir lavere regning uten at støtten reduseres.
- **Styrker energieffektivisering:** Varmepumper, etterisolering, energistyring og andre tiltak får høyere verdi.
- **Bedrer lønnsomheten for solceller:** Egenprodusert strøm erstatter kjøp til spotpris, ikke en subsidiert fastpris.

¹¹ Skjeflo, S., Westberg, N. B., Johansen, B. G., & Halvorsen, B. (2026, April 21). *Watt's fair? Distribution and energy savings in electricity compensation schemes* (SSRN Working Paper No. 6624859). SSRN. <https://doi.org/10.2139/ssrn.6624859>

- **Gir bedre fordeling:** Støtten følger husholdningsstørrelse, ikke boligstørrelse eller historisk strømforbruk.
- **Gir automatisk områdestøtte:** Husholdninger i prisområder med høye priser får større utbetalinger enn husholdninger i områder med lave priser.

4. Valg som må avklares

- **Terskelpris:** Hvor høy den akseptable prisen skal være, og hvor ofte den skal justeres. Vi anbefaler at den legges på et nivå tilsvarende Norgespris – forbrukerne skal ikke komme dårligere ut samlet sett.
- **Husholdningsregister:** Hvordan opplysninger om antall husholdningsmedlemmer skal hentes og oppdateres, og hvordan studenter, delt bosted og andre særtilfeller skal behandles.
- **Utbetalingskanal:** Om støtten skal betales via nettleiefakturaen eller som en separat kontantoverføring, eller innlemmes i eksisterende utbetalingsordninger fra det offentlige, som barnetrygd.
- **Fritidsboliger:** Vi anbefaler at ordningen avgrenses til primærboliger, slik at fellesskapets midler ikke subsidierer strømforbruk på hytter.

5. Oppsummerende anbefaling

Vi anbefaler at regjeringen utreder en forbruksuavhengig Norgespris etter denne modellen og sammenligner den med dagens ordning på fire kriterier: husholdningenes trygghet, fordelingsvirkninger, energisparing og virkninger for kraftsystemet. En kontantstøtte kan gi folk beskyttelse mot høye strømpriser uten å gjøre strømforbruk kunstig billig. Det gir en mer rettferdig ordning og en bedre balanse mellom sosial trygghet, effektiv ressursbruk og hensynet til klima og natur.

Kilder

- Ahlvik, L., Kaariaho, T., Liski, M., & Vehviläinen, I. (2025). Household-level responses to the European energy crisis. Toulouse School of Economics. <https://www.tse-fr.eu/sites/default/files/TSE/documents/sem2025/environment/ahlvik.pdf>
- Fornybar Norge. (2025). Sosiale forskjeller i hvem som velger Norgespris. <https://www.fornybarnorge.no/nyheter/2025/sosiale-forskjeller-i-hvem-som-velger-norgespris/>
- Markedet stupte etter Norgespris: Solcellespesialisten må gå til rekonstruksjon. (2025, 14. november). Dagens Næringsliv. <https://www.dn.no/energi/markedet-stupte-etter-norgespris-solcellespesialisten-ma-ga-til-rekonstruksjon/2-1-1900764>
- Melsom, Einar Johan, & Larsen, Tellef Fladmark (2026). Den skjulte strømregningen. <https://hdl.handle.net/11250/5541742>
- Moen, K. J. V., Lefdal, S., Hofmann, M., & Lindberg, K. B. (2026). Lower electricity prices, higher demand? The effect of introducing a subsidized flat electricity price to Norwegian households. IEEE. <https://www.novap.no/uploads/media/6a7aecb3e1acc/lower-electricity-prices-higher-demand-ntnu.pdf>
- Norges vassdrags- og energidirektorat. (2026). Status og utvikling i kraftsystemet 2025-2030. NVE. <https://www.nve.no/energi/analyser-og-statistikk/status-og-utvikling-i-kraftsystemet/status-og-utvikling-i-kraftsystemet-2025-2030/>
- Norsk Varmepumpeforening. (2026, 23. april). Kald vinter ga ikke økt salg av varmepumper. <https://www.novap.no/artikler/kald-vinter-ga-ikke-okt-salg-av-varmepumper>
- Norsk Varmepumpeforening. (2026, 6. februar). Norgespris bremser salget av varmepumper i boligmarkedet. <https://www.novap.no/artikler/norgespris-bremser-salget-av-varmepumper-i-boligmarkedet>
- Skjeflo, S., Westberg, N. B., Johansen, B. G., & Halvorsen, B. (2026, April 21). Watt's fair? Distribution and energy savings in electricity compensation schemes (SSRN Working Paper No. 6624859). SSRN. <https://doi.org/10.2139/ssrn.6624859>
- Statistisk sentralbyrå. Tabell 10574: Elektrisitetsforbruk i husholdninger, etter husholdningstype, statistikkvariabel og år. Statistikkbanken. Hentet 28. september 2026, fra <https://www.ssb.no/statbank/table/10574>